

» per horam integram durare deberet ; fiat saltem per
» dimidiam, in qua anima in amando et petendo se
» exerceat. » Nos petimus ut fiat gratiarum actio saltem
per unum quadrantem, in summa recollectione, cum
plena fide, ardenti amore, etc.

CAPUT SEPTIMUM.

DE EFFECTIBUS EUCHARISTIÆ.

Varios hujus sacramenti effectus recenset et evolvit
S. Th. in tota quæstione 79, 3 part. De illis quædam bre-
viter dicemus.

1° Eucharistia producit ex opere operato gratiam sanc-
tificantem, et hoc habet commune cum cæteris sacra-
mentis ; sed excellentius est, quia ipsum gratiæ auctorem
continet. Gratia autem hujus sacramenti per modum
spiritualis nutritionis producit : *Caro mea vere est ci-
bus, et sanguis meus vere est potus*, Joan. VI, 56. Supponit
ergo animam vivere, quia prius est esse quam nutriri :
ideo dicitur sacramentum vivorum, et gratia ejus est per
se augmentum gratiæ sanctificantis, cum jure ad gratias
actuales suo tempore obtinendas, si obex eis non appo-
natur. Unde Eug. IV, in Decreto ad Armenos, ait : « Hu-
» jus sacramenti effectus, quem in anima operatur digne
» sumentis, est adunatio hominis ad Christum. Sequi-
» tur quod per hoc sacramentum in sumentibus digne
» gratia augeatur ; omnemque effectum quem materialis
» cibus et potus quoad vitam agunt corporalem,
» quoad vitam spiritualem et hoc sacramentum opera-
» tur. »

2° Dat jus ad æternam gloriam, juxta hæc ipsius
Christi verba, Joan. VI, 55 : *Qui manducat meam carnem
et bibit meum sanguinem, habet vitam æternam, et ego
resuscitabo eum in novissimo die*. Hinc ab Ecclesia dicitur
pignus gloriæ.

3° Quicumque conscientiam peccati mortalis habens,
ad sanctissimum illud sacramentum accederet, ex om-
nium confesso enormis sacrilegii reus fieret, judicium
sibi manducaret et biberet : sed communius et probabi-
lius docent theologi cum S. Th., q. 79, art. 3, illud sa-
cramentum ab eo susceptum qui est in peccato mortali,
eujus conscientiam et affectum non habet, nihilominus
conferre gratiam sanctificantem, quæ per accidens fit
gratia prima, sicut pœnitentiæ sacramentum homini jam
justificato collatum, producit gratiam ex se primam,
quæ per accidens fit secunda. Vide quæ in Tractatu *de
Sacramentis* diximus. Hæc sententia recte intellecta nul-
lum habet periculum, cum peccati mortalis conscientiam
et omnem ad illud affectum excludat.

4° Peccata venialia remittit, vel directe, vires animi
reficiendo, sicut cibus materialis vires corporis restau-
rat ; vel indirecte, charitatis fervorem peccato veniali
oppositum augendo. Unde concilium Trid., sess. 13,
cap. 2, ait Christum illud dedisse *tanquam antidotum* quo
liberemur a culpis quotidianis. Hinc in oratione pro ablu-
tione secunda in fine Missæ, congruenter dicimus : *Præsta
ut in me non remaneat scelerum macula, quem pura et
sancta refecerunt sacramenta*, ut deleantur tum peccata
venialia, tum per accidens peccata mortalia ignota.

5° Eo sensu etiam intelligi possunt præcedentia verba
quo Eucharistia, ut sacramentum, pœnam peccatis de-
bitam indirecte remittat, fervorem excitando ; si vero ut
sacrificium spectetur, hujusmodi pœnam directe potest
remittere, ut in secunda parte ostendemus.

6° Divina Eucharistia præservat a peccatis, ut in
concilio Trident., sess. 13, cap. 2, habetur : « Quo liberemur
» a culpis quotidianis, et a peccatis mortalibus præser-
» vemur. » Et hoc fit dupliciter, ut ait S. Th., art. 6 :
« Uno modo in quantum natura hominis interior robo-
» ratur contra interiora corruptiva... alio modo, per hoc
» quod munitur contra exteriores impugnationes. »

7° Gratia hujus sacramenti ex opere operato produ-
citur, in ipso instanti quo sacræ species in stomachum

trajiciuntur; quia tunc proprie fit manducatio vel potus sumptio.

8° Eucharistiæ sacramentum aliis quam realiter summentibus prodesse potest. Nam 1° ut opus religionis præstantissimum, pro aliis tam vivis quam defunctis offerri potest. 2° Qui hoc sacramentum digne suscipiunt, strictiorem cum Christo acquirunt unionem, et efficacius pro aliis orare possunt. 3° Anima quæ divinam alimoniam hanc realiter suscipere non potest, eam ardentè desiderando, gratiam aliquam ex opere operantis consequitur, et est communio spiritualis. Ergo.

9° Peccata venialia actu complacentia, vel in ipsamet communionè admissa, ut vana gloria, voluntaria distractio, etc., substantiam gratiæ sanctificantis non impediunt; sed illius mensuram minuunt, quia charitatem ex parte lædunt. *Sic omnes* post S. Th., q. 79, art. 8.

PARS SECUNDA.

DE EUCHARISTIA QUATENUS EST SACRIFICIUM.

Vox *sacrificium*, a sacro faciendo derivata, significat, latiori sensu, id omne quod Deo in ipsius honorem et cultum offertur, videlicet orationes, laudes, adorationes, cæterosque actus virtutum, præsertim virtutis religionis. Eo sensu dicitur in Scripturis: 1° *Sacrificate sacrificium justitiæ, et sperate in Domino*, Ps. VI, 6; 2° *Immola Deo sacrificium laudis, et redde Altissimo vota tua*, Ps. XLIX, 14, et ibid. § 23: *Sacrificium laudis honorificabit me*; 3° *Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum et humiliatum, Deus, non despicias*, Ps. L, 19; 4° *Sacrificium salutis est attendere mandatis, et discedere ab omni iniquitate*, Eccli. XXXV, 2; et ibid. § 4: *Qui facit misericordiam offert sacrificium*; 5° *Obsecro vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem*, Rom. XII, 1.

Nullum est dubium quin sacrificium, sic generaliter sumptum, semper, pro cunctis hominibus et in omni statu fuerit necessarium, etiam jure naturali; quia omnes homines libere agentes Deum amare, laudare, benedicere et cultu saltem interno honorare tenentur. Ergo.

Sacrificium vero, strictè sumptum, specialis est virtutis religionis actus, quo supremum Dei dominium in omnes creaturas per alicujus rei sensibilis oblationem et destructionem agnoscitur, et a multis definitur: *Oblatio externa rei sensibilis, divinitus instituta, soli Deo per ministrum legitimum facta, cum destructione rei oblatae, vel aliqua ejus immutatione, ad recognoscendum supremum Dei dominium in omnes creaturas.*

Dicitur 1° *oblatio*: quæ vox tenet locum generis: omnis quippe oblatio non est sacrificium, sed omne sacrificium est oblatio.

Dicitur 2° *externa*; quia, juxta omnes, sacrificium propriè dictum ad cultum Dei externum pertinet: non sufficeret ergo oblatio interna.

Dicitur 3° *rei sensibilis*, ut scilicet oblatio aliis hominibus pateat et vinculum sit religionis: sic etiam omnes apprehendunt.

Dicitur 4° *divinitus instituta*; quia exterior cultus non est certe Deo gratus, nisi ab ipso immediate vel mediate fuerit determinatus: sacrificium autem præcipuus est cultus externi actus. Ergo.

Dicitur 5° *soli Deo facta*; quia sacrificium strictè sumptum eminentior est actus supremæ religionis. Ergo soli Deo competere potest, et ideo additur in definitione *ad recognoscendum*, etc.

Dicitur 6° *per ministrum legitimum*; quia, cum ille actus propter Deum et nomine religiosæ societatis offeratur, non a quocumque homine, sed a solo legitime deputato convenienter exerceri potest.

Dicitur 7° *cum destructione rei oblatae, vel aliqua ejus immutatione*; ad rationem quippe sacrificii propriè dicti requiritur vel rei destructio, ad supremum Dei dominium perfecte significandum, vel saltem aliqua immuta-